

[Indenrigsministeren.]

nå at få en lovgivning på dette område, som kan blive en hjælp for alkoholskadede mennesker, og at vi derigennem også kan skabe en gavnlige institution, som kan spare samfundet for udgifter på andre områder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Francke: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om apotekervæsenet.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1621, fremsættelsen i tidenden sp. 1430).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Mørk: Efter at loven om apotekervæsenet har virket i en årrække og man i den forløbne tid har indhøstet visse erfaringer, viser det sig, at udviklingen inden for lovens område gør forskellige ændringer i loven af 1954 ønskelige. Det drejer sig om lempelser i reklamebestemmelserne og om ændringer i systemet vedrørende de varer, som det er forbeholdt apotekerne at forhandle, og de varer, der overlades til den fri handel. Herudover foreslås der en ændring, og det er lovforslagets vigtigste, som i realiteten ophæver 5 års begrænsningen for ældre medicinske specialiteters særnavn.

I henhold til gældende lov vil en række gamle specialiteter ikke kunne forhandles under det hidtidige særnavn ud over 1. januar 1960. Der gives nemlig ingen dispensationsmulighed herfor. En sådan dispensationsmulighed foreslås nu, idet retten til at bevare disse ældre specialiteters særnavn efter ansøgning kan forlænges for 10 år ad gangen.

Det er ikke med begejstring, vi går ind

for denne ændring, men jeg erkender, at vi er under nødvendighedens lov. Ændrer vi ikke loven som foreslået, kan det bringe os vanskeligheder i handelssamkvemmet udadtil, ikke mindst under de nuværende og kommende markedsvilkår i Europa. Et forsonende træk i billedet forekommer mig den prismæssige beskyttelse af forbrugeren at være, som foreslås i § 3. Den mulighed for kontrol med prisfastsættelsen, der her åbnes adgang til, vil, så vidt jeg kan se, kunne få betydning for forbrugerne, for de sygdomsramte.

Jeg kan med disse bemærkninger på mit partis vegne tilsige støtte til en hurtig og velvillig behandling af lovforslaget.

Marius Buhl: Det ærede medlem hr. Mørk har jo allerede kort gjort opmærksom på de foreslåede ændringer. Jeg kan lige supplere det med at oplyse, at for en enkelt paragrafs vedkommende er det i sidste øjeblik, vi kommer i gang med ændringen, eftersom 5 års perioden for de specialiteter, det ærede medlem hr. Mørk talte om, udløber 1. januar. Hvis der ikke sker en forandring før 1. januar, vil det kunne afstedkomme så temmelig store vanskeligheder; derfor haster det.

Lempelsen i reklameringsbestemmelserne og reglen om priserne skal jeg ikke opholde mig ved; det er ikke noget særlig væsentligt og kan vist ikke afstedkomme megen debat.

Derimod indeholder lovforslagets § 2 en ændring, som nok kan give anledning til debat og allerede har været årsag til protester. Den vedrører, hvilke varer der må forhandles i den frie handel, i detailhandelen. Det er klart, at apotekerne må forhandle alle de varer, der omfattes af en sådan lovgivning, hvorimod materialhandlerne kun må forhandle en del af disse varer.

I henhold til den nugældende lov udfærdigede man en liste til detailhandlerne over de præparater, som de ikke måtte forhandle. Nu laver man dette om, således at detailhandleren får en liste over de varer, han må forhandle. Begrundelsen er, at antallet af de medicinske færdiglavede præparater er steget så voldsomt i de senere år. Det er næsten umuligt at holde listerne over de varer, som ikke må forhandles i

[Marius Buhl.]

detailhandelen, à jour. Ikke blot vokser listen fra år til år, men der kommer også mange helt nye præparater til, der bliver flere og flere, præparaterne er oppe i tusindtal. Man har da også måttet opgive at holde listerne à jour, man har måttet nøjes med at opføre visse standardvarer og føje til: varer med lignende indhold, og det har været meget utilfredsstillende. Enhver ved, i hvilket tal — eller utal, om man vil — de medicinske præparater forekommer nu om stunder. Det er, som en mand har sagt, sådan, at næsten alverdens mennesker skal have dråber for at faldé i søvn og piller for at være vågen næste dags morgen. Der bruges meget af sligt, men derved er vel intet at gøre. Men resultatet er, at disse lister bliver så omfattende, at de er uoverskuelige. Desuden er der mange præparater, for hvis sammensætning der må bruges kemiske betegnelser, som man ikke kan forvente at materialhandleren kender; derfor sker der den ændring, at nu skal der udfærdiges lister over de ting, han må forhandle. Man mener, ja, man ved, at stigningen i antallet af de præparater, som må forhandles i detailhandelen, vil være så meget mindre, at sådanne lister bliver meget lettere at holde à jour.

Denne ændring er altså ganske sikkert vel underbygget. Det er jo medicinalfabrikkerne, der laver næsten alle de apotekervarer, der bruges, og jeg forudser, at den næste apotekerlov, som vore efterkommere skal beskæftige sig med, vil gå ud på noget i retning af at ophæve apotekerne, så de blot bliver udleveringssteder for færdiglavede varer, og farmaceuter i og for sig ikke skal have anden uddannelse end øvelse i at læse lægehåndskrift; det kan der vel også godt bruges nogen tid til. Men den tid den sorg. Det er den nugældende lov, vi skal arbejde med, og de varer, jeg taler om her, er jo altså dog apotekervarer, og de skal behandles og udleveres under apotekermæssigt ansvar. Jeg må føje til, at man godt kan forstå, at detailhandlerne

protesterer, at de synes, de bliver forfordelt ved ændringen. Det er jo dog givet, at der rent sprogligt og også under benyttelsen af forskrifterne er en betydelig forskel på, om man har en række punkter, som man ikke må beskæftige sig med, men man må beskæftige sig med resten, eller man omvendt har en række punkter, som man må beskæftige sig med, men man må ikke beskæftige sig med resten. Vor daglige tilværelse bliver jo dog lidt lettere ved, at det er det, vi ikke må, der er sat op i paragraffer; det kan såmænd være svært nok endda, når man skal iagttage alle disse paragraffer, men det ville dog være tifold værre, hvis man erstattede paragrafferne om det, vi ikke må, med en række forordninger om, hvad vi må, og så måtte vi ikke andet end det, der stod skrevet, og det skulle vi rette os efter.

Det er en sådan ændring, der sker her, så man kan udmærket godt forstå, at detailhandlerne synes, de bliver forfordelt. Jeg skal ikke gå nærmere ind på dette. Jeg ser, at ændringen er overordentlig velunderbygget og velbegrundet, rent bortset fra at den er resultatet af et langt og betydeligt kommissionsarbejde. Det er ikke noget, nogle folk har siddet og hittet på i løbet af de sidste 14 dage; jeg ved ikke, hvor lang tid kommissionsarbejdet har strakt sig over, men jeg ved af erfaring, at kommissionsarbejde ikke ligefrem plejer at blive færdigt fra mandag til lørdag, og det er dette sikkert heller ikke blevet. Det har ganske sikkert været grundigt og betydeligt og velunderbygget. Der er ikke skabt fuld enighed om ændringerne. Der er, så vidt jeg kan skønne, vistnok enighed mellem alle parter med undtagelse af detailhandelen. Det kan jeg i og for sig godt forstå, for de føler, at det vistnok er dem, det går ud over. Jeg tror ikke, det behøver at gå ud over dem, og jeg ved, efter hvad jeg har set, efter oplysninger fra sagkyndige, som jeg stoler på, at der må en ændring til på dette område. Hvordan ændringen skal være og omfanget af den må mit parti forbeholde

[Marius Buhl.]

sig at se på i et udvalg; men at vi går til arbejdet i udvalget med al velvilje skal jeg tilsige.

Poul Claussen: Det foreliggende lovforslag kan mit parti tiltræde. På flere områder griber det ind i apotekerloven af 1954, og efter min opfattelse er det beklageligt, at man allerede efter 5 års forløb forrykker den balance, som gennem loven af 1954 — jeg må nok have lov til at sige under adskillige vanskeligheder — blev tilvejebragt mellem apotekernes og medicinalfabrikkernes divergerende interesser.

Når man ser på udviklingen siden lovens vedtagelse i 1954, må man sige, at det dengang tilvejebragte grundlag er blevet betydelig ændret ved den revision af de offentlige apotekstakster, som fandt sted pr. 1. januar 1959; disse takster står i en meget nær fremtid over for en ny ændring med samme tendens — tror jeg jeg har lov til at sige — som ændringen i 1959.

Den nye affattelse af stk. 2 i lovens § 84, altså den, der omhandles i det foreliggende lovforslag § 4, betyder som nævnt et indgreb i den balance, som loven af 1954 skabte mellem apotekernes salg af egne præparater og de fabriksfremstillede præparater, som man forhandlede. Såvel danske som udenlandske specialiteter berøres heraf, idet ændringen gælder samtlige såkaldte gamle specialiteter — med hensyn til de særnavne, de hidtil er blevet solgt under — der var i handelen før 1. januar 1955. I virkeligheden drejer det sig om et beskedent antal. Indkøbene til Danmark af de udenlandske specialiteter andrager, således som det er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, følgende beløb: engelske specialiteter ca. 200 000 kr., tyske ca. 900 000 kr. og schweiziske 4,2 mill. kr., beløb, der er så beskedne, at det i virkeligheden må forundre — i hvert fald forundrer det mig — at man har kunnet opnå diplomatiske henvendelser vedrørende opretholdelse af disse gamle specialpræparaters eksistens under særnavn.

Hvad angår de gamle indenlandske specialiteter, der har interesse i denne forbindelse, er værdien formentlig noget større. Til gengæld drejer det sig om et fåtal, og om næsten dem alle gælder det, at det er

præparater, der ikke ved deres fremkomst har været belastet med større forskningsmæssige problemer for at kunne blive sat i handelen, og om dem alle gælder det, at der i årtier har været forhandlet tilsvarende præparater, både hvad form og indhold angår, mellem apotekernes egne produkter.

Nu påberåbes markedsforholdenes forestående ændring og nyordningen som et incitament til opretholdelse af de gamle specialiteter under særnavn, og man taler i denne forbindelse om den danske medicinalindustri eksportmuligheder. Jeg vil lade det være sagt, at den aldeles overvejende del af de danske medicinalfabrikkers eksport sker under fællesnavne og ikke under særnavne, og at næppe en eneste af de her i landet fremstillede gamle specialiteter overhovedet har en eksportchance under det danske særnavn.

Lovforslagets § 3 betyder en ændring i apotekerlovens § 78, stk. 1. Det er en prisregulerende bestemmelse, der i nogle enkelte tilfælde kan forhindre, at der gennem en pågående reklame kan opretholdes en faktisk overpris på visse medicinske specialiteter, der i starten kan have været godkendt med en betydelig højere pris som en anerkendelse af et præsteret forskningsarbejde. Man har fundet, at dette ikke burde belaste køberne ud i al fremtid som betaling for dette én gang foretagne forskningsarbejde, hvilket jo er uhyre fornuftigt set fra forbrugernes side.

Hvad lovforslagets § 2 angår, er den her foreslåede ændring i lovtæksten blevet anset for fornøden for at få gennemført et forslag baseret på en betænkning fra den yderst sagkyndige og for øvrigt også yderst alsidigt sammensatte kommission om regulering af forholdet mellem apotekernes og den frie handels muligheder. Af denne kommission gik et stort flertal eller alle på én nær ind for en ordning, der anviste, mener jeg, den eneste farbare vej til at få bragt orden i dette hidtil ganske uordentlige og efterhånden ganske uoverskuelige område. Jeg tror også, at den ærede ordfører for partiet venstre ofrede en del af sin tale på dette område. Jeg indrømmer, at det ikke er uden vigtighed, men jeg tror, jeg kan sige til det ærede medlem hr. Marius Buhl og i det hele taget til alle, der ønsker orden i de forhold,

[Poul Claussen.]

der berører dette grænseområde, at det vil være en betydelig fordel at få den ordning, som kommissionsbetænkningen rummer forslag om.

Der er imidlertid et spørgsmål, jeg gerne vil stille til den højtærede minister i anledning af denne kommissionsbetænkning og det her stillede forslag. Ganske vist rummes der ikke noget om selve vareanordningen i lovforslagets § 2, som det her foreligger, men i bemærkningerne tilføjes der nogle oplysninger om, hvad man i så henseende har tænkt sig. Forslaget i kommissionsbetænkningen rummer oprettelse af et nævn på 6 medlemmer, der skal gøre indstilling til ministeren om kommende ændringer i den forventede bekendtgørelse. Ud over en formand og et lægekyndigt medlem foreslås det, at de øvrige 4 medlemmer af dette nævn skulle være 1 repræsentant for industrien, 1 for detailhandelen, 1 for apotekerne og 1 for forbrugerne. Jeg går ud fra, at alle disse repræsentanter vælges af ministeriet efter indstilling fra de pågældende organisationer i overensstemmelse med den indstilling, der findes i kommissionsbetænkningen. Man har ikke optaget den i de bemærkninger, der er gjort til denne paragraf i lovforslaget, men jeg tillader mig at anmode den højtærede minister om at besvare det spørgsmål, om det ikke er denne fremgangsmåde, man har tænkt sig fra administrationens side.

Foruden det i min indledning bemærkede med hensyn til affattelsen af lovforslagets § 4, altså den nugældende apotekerlovs § 84, stk. 2, forekommer det mig, at jeg må tilføje, at de pågældende fabrikantinteresser gennem det foreslåede har fået rigeligt. Så vidt jeg ved, har ønskerne på et vist tidspunkt, i hvert fald fra frabrikantside, drejet sig om en forlængelse af fristen i § 84 med hensyn til særnævne på 5 år. Lovforslaget giver dem 10 år, 10 år ad gangen. Der er ikke engang en grænse, og der er altså tale om en fordobling sammenlignet med de engang fremsatte ønsker. Det er sjældent, forekommer det mig, at en sådan velvilje over for bestemte interesse-mæssigt udtalte ønsker kommer til udtryk i et lovforslag i det høje ting. Alligevel tiltræder jeg på mit partis vegne og uden personlig misundelse det foreliggende lovforslag.

Helge Larsen: De foreslåede ændringer til apotekerloven falder naturligt i tre afgrænsede områder.

Hvad det første af dem angår, ændringen til § 4, reklamebestemmelsen, har jeg i og for sig ingen bemærkninger at gøre.

Med hensyn til ændringen til § 34 ville man vel rent umiddelbart mene, at de lægemidler, for hvilke fri handel ikke skal gælde, og som altså skal være forbeholdt apotekerne, må opføres på en særlig liste, så de handlende kan gå ud fra, at hvad der ikke findes på listen, ikke er undergivet nogen begrænsning. Det var — har jeg forstået — også tanken med den oprindelige udformning af § 34. Nu viser det sig imidlertid, som allerede nævnt af tidligere ærede ordførere, at en sådan fortegnelse ville blive meget omfattende, at den måtte suppleres meget hyppigt, fordi der stadig kommer en række nye lægemidler i handelen og i øvrigt en del af disse kun kan angives under deres specielle kemiske betegnelse, som vel kun de færreste umiddelbart vil kunne forstå. Der er i mit parti ingen begejstring for den foreslåede ændring, men vi må erkende, at den ordning, som nu foreslås, vel nok er den, der lettest lader sig praktisere.

Vi konstaterer dernæst med tilfredshed, at der skal nedsættes et nævn, som skal afgive indstilling om ændring af den udformede fortegnelse, og at detailhandelen og industrien får repræsentation i dette nævn. Vi håber da, at nævnet vil anlægge den friest mulige vurdering ved sine indstillinger om ændringer i fortegnelsen.

Hvad angår ændringerne til § 84 og § 78, gælder det samme: at der ikke i mit parti er nogen særlig begejstring for dem. Oplysningen i bemærkningerne om, at eksporten fra England til Danmark af specialiteter, der har været i handelen i 20 år, kun andrager 200 000 kr. årlig, for Tysklands vedkommende kun 900 000 kr., indicerer jo ikke noget større internationalt problem, men ud fra de betragtninger, der anføres vedrørende dannelsen af fællesmarkedet og frihandelsområdet, er mit parti rede til at acceptere ændringen af § 84, navnlig i betragtning af, at der samtidig foreslås en tilføjelse til § 78, hvorefter prisen på en medicinsk specialitet ved salg til forbruger ikke må overstige takseringen for det til-

[Helge Larsen.]

svarende apoteksfremstillede lægemiddel, når der først er forløbet 8 år fra det tidspunkt, da den pågældende medicinske specialitet er bragt i handelen. Det er klart, at en fabrik, der fremstiller en sådan medicinsk specialitet og sælger den under en speciel mærkebetegnelse, vil have en stilling på markedet, der faktisk nærmer sig et monopol, hvorfor den nævnte begrænsning i prisfastsættelsen er særdeles rimelig og velbegrundet. I de 8 år, hvor der ikke er begrænsning i prisfastsættelsen, må eventuelle udgifter ved forskning og indarbejdelse af specialiteter kunne dækkes ind.

Jeg skal med disse ord anbefale lovforslaget.

Sandau: Jeg kan på retsforbundets vegne tilsige tilslutning til fremme af det foreliggende lovforslag.

Jeg kan tilslutte mig de dispensationer i henhold til lovforslagets § 1, der lempet på det meget kategoriske forbud mod reklame i lovens § 4, idet man derved får anledning til at anvende reklame i tilfælde, hvor sund reklame kan bruges, uden at der dermed åbnes for misbrug af reklame. Man må jo huske på, at der vel næppe findes et område, hvor reklame kan misbruges i så høj grad, som når det drejer sig om medicinalvarer.

Hvad angår lovforslagets § 2, har også jeg mine betænkeligheder ved den, men kan heller ikke anvise nogen bedre vej end den, der er foreslået i lovforslaget; og i betragtning af at der nedsættes et nævn, hvori både industrien og detailhandelen er repræsenteret, og dette nævn kan forhandle om ændringer, skulle det være muligt at få tingene til at glide, så den bestemmelse kan vi altså tilslutte os.

Det er også ganske indlysende, at når en vare ikke er ude på det fri marked eller i den fri konkurrence, må staten have et vist indseende med prisen. Bestemmelsen i lovforslagets § 3 kan vi altså også tilslutte os.

Også ændringen i lovens § 84, hvorefter der gives mulighed for efter ansøgning at forlænge registreringen af de omhandlede specialiteter for 10 år ad gangen, kan vi tilslutte os.

Petra Petersen: Jeg vil gerne allerførst takke den højtærede indenrigsminister for den udførlige fremsættelsestale, hvormed han ledsagede dette lovforslag. Jeg vil også takke for bemærkningerne; de letter arbejdet ganske betydeligt, så dem skal den højtærede indenrigsminister have tak for.

Hvad angår § 1, kan vi tiltræde de foreslåede ændringer med ganske få bemærkninger. Vi har ved tidligere behandlinger af apotekerloven sagt, at vi er tilhængere af, at der er et forbud mod reklamering for medicinalvarer. Det er i øvrigt strengt nok, hvad der bydes befolkningen med hensyn til reklame på andre områder, men selvfølgelig er det her, hvor det drejer sig om noget så livsvigtigt som befolkningens sundhed, nødvendigt at være konsekvent. Men alligevel må man ikke være så stiv, at man ikke kan give dispensationer, og vi kan altså ikke have noget imod, at man giver sådanne dispensationer under sundhedsstyrelsens ansvar, hvor der, som der står, foreligger ganske særlige grunde.

Hvad angår § 2, finder vi, at den byder på en naturlig forenkling med hensyn til de varer og præparater, der må sælges henholdsvis af apotekere og detailhandlere. Vi kan også være tilfredse med den sammensætning, ministeren vil give det nævn, der skal nedsættes. Det tager tilbørligt hensyn til alles interesser.

Mange almindelige mennesker kan aldrig begribe de mange diskussioner om, hvad der må sælges henholdsvis af detailhandlerne og af apotekerne. Selvfølgelig er vi indforstået med, at der findes stoffer eller lægemidler, som kun må forhandles på apotekerne. Til gengæld skal man være opmærksom på, at man ikke går til den anden yderlighed, så det bliver sådan, at man ikke kan købe en tube tandpasta i en købmandsbutik, men skal gå på apoteket.

Ministeren siger, at bestemmelsen i § 4, altså ændringen til § 84, er en konsekvens af Danmarks tiltræden af frihandelsområdet; og som ministeren selv har sagt, er det vanskeligt at overskue, hvilke konsekvenser dette vil få for den danske medicinalindustri. Det gælder ikke medicinalindustrien alene, det gælder på alle andre områder; det gælder for de partier, der har

[Petra Petersen.]

stemt for tilslutningen til frihandelsområdet, at de vel håber det bedste og frygter det værste. Netop fordi det hele er så uoverskueligt, har jeg mine tvivl om, hvorvidt det er rigtigt at forlænge dispensationen i loven for yderligere 10 år, hvor man hidtil har kunnet nøjes med 5 år.

Hvad angår bestemmelserne i § 3, altså ændringen til § 78, kan vi selvfølgelig være tilfredse med, at der bliver mere præcise bestemmelser med hensyn til fastsættelsen af priser på fabriksfremstillede præparater. Det er selvfølgelig en skærpelse, men jeg forstår ikke rigtig nødvendigheden af, at man stadig skal beskytte medicinalfabrikkerne, at de skal være uden priskontrol. Der kan efter min mening ikke være nogen grund til, at de skal have 8 år til at indarbejde deres præparater.

Vi skal altså ikke gøre nogen særlig opmærksomhed med hensyn til lovforslagets gennemførelse.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Jeg takker for modtagelsen af lovforslaget. De enkelte indvendinger, der er kommet, har jo ikke været store og giver ikke anledning til megen diskussion. Jeg vil dog også sige, at vi under udarbejdelsen af lovforslaget har prøvet på at tage skyldige hensyn til alle sider og til de henvendelser, vi har modtaget. Heri ligger måske en del af forklaringen på, at det har taget nogen tid, inden vi fik lovforslaget fremsat.

Det ærede medlem hr. Marius Buhl talte jo særlig om de lister, man nu vil udarbejde over de ting, som detailhandlere og materialister må sælge, og det gjorde det ærede medlem på en meget gemytlig måde. Jeg håber, jeg må tage på spørgsmålet på samme måde. Jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at det ærede medlem tager helt fejl, for denne bestemmelse svarer jo til den almindelige regel inden for alle handelsforhold. En slagter har altid nøjagtig kunnet få at vide, hvad han må sælge; alt andet må han ikke sælge. Han kan ikke give sig til at sælge tøj og forskellige andre ting; hvad andre slags forretninger sælger, må han ikke sælge. Han er bundet nøjagtig til bestemte varer. Der skelnes mellem to slags forretninger inden for denne branche — ja, jeg er ikke sagkyndig, men der skelnes

mellem egentlige slagterforretninger og fedevareforretninger, der ikke må sælge al slags kød. Det er nøjagtig afgrænset, hvad hver især må handle med, og det samme gælder for alle andre forretninger. En manufakturhandler ved, hvad han må handle med, han kan ikke give sig til at sælge fødevarer og smør og alt, hvad der hører til. Når vi så går til apotekerne, er det også nøjagtigt bestemt, hvad de må handle med: medicinalvarer og hygiejneartikler. De kan ikke give sig til at sælge trævarer og en hel mængde andre ting. Der er altså netop tale om det princip, man bruger alle andre steder i forretningslivet. Jeg vil sige det sådan, at man faktisk fra først af er kommet ind på en skæv linje her, som også har vist sig at være umulig, fordi man ikke kunne remse alle de medicinalvarer op, som er forbeholdt apotekerne. Jeg vil hævde, at får detailhandelen den fri liste, bliver det betydelig lettere. Detailhandlerne får listerne, det og det må de handle med, og det er klart afgrænset. Deres indvending skyldes kun, at man mistænker administrationen for i forbindelse med apotekerne at ville foretage begrænsninger på dette område. Men det er der slet ikke tale om i loven, og det nævn, der nu skal nedsættes ifølge § 2 i lovforslaget, har jo netop til opgave at holde listerne à jour. Da detailhandelen bliver repræsenteret i dette nævn, har man lejlighed til, hver gang der kommer noget frem, man mener bør være i den fri handel, at foreslå det optaget på listen. Derfor mener jeg, at når man først er blevet kendt med ordningen og den kommer til at virke, bør det kunne blive meget mere overskueligt.

Jeg må i denne forbindelse sige til det ærede medlem hr. Poul Claussen, at det er en selvfølge, at indstillingerne til nævnet går gennem de forskellige organisationer og for apotekernes vedkommende altså gennem Apotekerforeningen. Som regel følger ministeriet disse indstillinger, det gør man alle andre steder, og det vil man antagelig også gøre her.

Hermed mener jeg at jeg har omtalt det punkt, som gav anledning til den største diskussion.

De øvrige ting har man også sagt lidt om. Med hensyn til ændringen til § 84 nævnedes det ærede medlem hr. Poul Claussen, at

[Indenrigsministeren.]

man havde givet fabrikanterne mere, end de ønskede. Nej, det, de ønskede, var en generel forlængelse af registreringen af alle gamle præparater, indtil videre i 5 år. Det, der nu er tale om, er, at man siger: vi vil forlænge i indtil 10 år, men ganske vist ikke for dem alle sammen, det skal ske gennem en ansøgning, og man må antage, at man om visse vil sige: disse kan man ikke forlænge. Altså, der er ikke tale om en udvidelse i den forstand; der er også tale om en indskrænkning i forhold til de ønsker, man fra den side havde. Man har prøvet at imødekomme begge ønsker, kan man godt sige.

Der har i dagbladene og gennem en henvendelse til ministeriet været tale om § 74, som altså ikke foreslås ændret. Man siger, at denne paragraf kunne afstedkomme modforanstaltninger fra andre lande. Jeg vil kun gøre opmærksom på, at loven har jo været i kraft i 5 år, og vi har ikke modtaget noget i retning af, at man ville klage over den eller bringe diskriminationer i stand over for danske varer. Derimod har vi modtaget en henvendelse om registreringen af de gamle specialiteter, som nu skulle falde bort, og det er altså denne henvendelse, vi har søgt at imødekomme ved ændringen til § 84, som giver mulighed for, at også udenlandske medicinske specialiteter kan fortsætte på det danske marked.

Økonomiministeren (Bertel Dahlgaard):

Der er i den sidste tid i pressen fremkommet enkelte propagandaindlæg med forskellige påstande vedrørende forholdet mellem varemærkelovgivningen og apotekerlovgivningen. Der er herunder specielt rettet angreb på mig med henblik på, at jeg var formand for apotekerkommissionen. Jeg vil i den anledning gerne fremsætte nogle få bemærkninger og oplysninger, der måske kan have nogen interesse.

Et par propagandaindlæg af den art er skrevet af landsretssagfører Hardy Andreasen og er udtryk for en ensidighed, som heldigvis er ret sjælden. De spørgsmål, han behandler, blev gennem længere tid behandlet i apotekerkommissionen, og resultatet af den behandling blev tiltrådt af 13 af kommissionens 15 medlemmer, hvorefter det blev grundlaget for lovens bestemmelser,

medens 2 medlemmer gik imod, deraf den ene fabrikkernes repræsentant. Denne grundige behandling af særlige og — i hvert fald for de 13's vedkommende — uafhængige sagkyndige kan dog vist vanskeligt tænkes at være letsindig.

Det har for det første forbavset mig noget, at landsretssagføreren i et indlæg i Dagens Nyheder siger, at jeg som kommissionens formand har handlet bag hans og andres ryg, som har beskæftiget sig med varemærkelovgivningen. Siden betænkningen blev afgivet den 1. februar 1952, har alt på dette område foreligget i fuld offentlighed. Diskussionen derom har fundet sted i folketinget gennem 2 år, og jeg har deltaget i meningsudvekslingen i pressen. Jeg synes derfor ærlig talt, at landsretssagføreren er noget mere grovmundet, end der er baggrund for.

Hr. Andreasen synes nu at træde frem for offentligheden som den, der føler, at han har udlandets interesser i sagen bag sig. Landsretssagføreren anvender i sin henvendelse til offentligheden de almindelige regler for varemærkning på en måde, som ville føre til urimelige indskrænkninger i det enkelte lands adgang til at skabe ordnede forhold på det meget specielle område, som lægemiddelforsyningen er, et område, hvor netop de enkelte landes lovgivning er meget forskellig. Når man har læst landsretssagføreren's arrogante behandling af disse problemer, er det velgørende derefter at læse den nok kritiske, men meget søbre analyse af problemerne, som en ekspert på dette område, professor ved handelshøjskolen Jan Kobbernagel, for nylig har foretaget i selve medicinalindustriens tidsskrift, Medicinsk Forum.

Professor Kobbernagel siger her, at vel må en medicinsk specialitet juridisk set betragtes som et varemærke, og den danske apotekerlov indfører den i varemærkeloven ukendte regel, at varemærket efter en vis tids forløb ikke må bruges som varemærke for lægemidler, og går herved imod det princip i varemærkeloven, at et registreret varemærke kan fornys for 10 år ad gangen, så længe det ønskes; men formelt er der, siger professoren, ingen modstrid mellem apotekerloven og varemærkeloven.

Der er heller ikke i den nye varemærkelov af 11. juni 1959 taget hensyn til apoteker-

[Økonomiministeren.]

lovens bestemmelser. Forholdet er nemlig, fortsætter professoren, at der ved varemærkets registrering intet tilsagn gives om, at salg af de varer, for hvilke mærket er registreret, er lovligt. Det refereres oven i købet af professoren, at der netop i betænkningen i fjor vedrørende varemærkeloven gøres rede for apotekerlovens navneregler, og det påpeges her, at der ikke er strid mellem de to love, idet et varemærkes registrering ikke giver nogen garanti for, at indehaveren har lov til at bruge det. Så vidt jeg ved, har hr. Andreasen som repræsentant for De samvirkende Købmandsforeninger underskrevet denne betænkning.

Selv om professor Kobbernagel udtrykker betæneligheder med hensyn til virkningen af apotekerlovens bestemmelser på dette specielle område, konkluderer han dog med at sige, at hvis man ikke havde haft de samme regler i en årrække, men skulle bygge en ny apotekerlov op fra grunden, ville de indførte bestemmelser måske ikke være forekommet særlig urimelige. En 20-årig retsbeskyttelse skulle normalt synes tilstrækkelig til afskrivning af de anvendte investeringsudgifter til forskning og salgsindsats.

Professoren fortsætter og siger, at nu har man imidlertid haft de gamle regler igennem mange år, og industrien har kunnet indrette sig i tillid til, at de ville blive bibeholdt, men for de nye specialiteters vedkommende kan det næppe påvirke den juridiske bedømmelse. For de ældre specialiteters vedkommende stiller det sig noget anderledes, siger professoren, og jeg vil gerne med formandens tilladelse citere en udtalelse, professoren her fremsætter. Han siger:

„Her er tale om et indgreb i bestående rettigheder, der er erhvervet på lovens grund. Der foreligger dog næppe ekspropriation i grundlovens forstand, allerede fordi det drejer sig om indgreb af generel karakter, ikke rettet mod bestemte ejeres formuegoder.

Ud fra rent varemærkeretlige synspunkter kan de nye regler vel karakteriseres som et brud på anerkendte mærkeretlige principper. Nationalretligt betegner apotekerloven dog ingen ændringer i varemærkelovens konkrete bestemmel-

ser. Internationalt er de derimod i strid med vore forpligtelser ifølge Pariserkonventionens ånd. Det er imidlertid betænkeligt at fastslå, at et land skal være afskåret fra at ordne sine interne anliggender, som det skønner rigtigst, på et så vigtigt område som varemærkerne. Konsekvenserne heraf ville blive uoverskuelige.“

Professoren slutter med at sige, at

„den i visse kredse udtrykte frygt for de erhvervsøkonomiske følger af de nye regler måske er en lille smule overdreven. Når man betragter den næsten eksplosionsagtige vækst, der er sket inden for lægemiddelfremstillingen i de senere år, tør det sikkert forventes, at 20 år vil være en fuldt tilstrækkelig levetid for de fleste lægemidler. Mange af de præparater, der er i handelen i dag, vil sikkert være forældede, inden der er gået 20 år. Forskningens egne fremskridt vil således i nogen grad retfærdiggøre de nye regler.“ Jeg kalder dette en saglig kritik, hvorved landsretssagførerens kritiske metoder stilles netop i den rette belysning.

Af opportune og handelspolitiske grunde og set på baggrund af de ukendte følger af de nye markedsdannelser tager nu det foreliggende lovforslag de hensyn til de gamle specialiteter, som professor Kobbernagel plæderer for, og loven, som den herefter vil fremtræde, synes i øvrigt at være i harmoni med professorens nøgterne betragtninger.

Må jeg tilføje den bemærkning, at jeg forstår udmærket, når jeg tænker tilbage på forhandlingerne i apotekerkommissionen, at de ændringer, der her foreslås vedrørende specialiteterne, må være en skuffelse for apotekerne og farmaceuterne, som netop ved den nye apotekerlov havde fået udsigt til en ordening, der skabte fri og ligelig konkurrence mellem fabrikker, apoteker og statsanerkendte laboratorier, men jeg håber, man vil forstå de nye omstændigheder, der er baggrunden for det foreliggende lovforslag.

Marius Buhl: Det er kun en kort bemærkning til den højtærede minister. Jeg tror ikke, at jeg tager fejl. Jeg sammenlignede aldeles ikke materialhandlere med manufakturhandlere og slagtere; jeg sam-

[Marius Buhl.]

menlignede den nuværende lov med den kommende lov; det var dem, jeg sammenlignede, og jeg så det i lyset af, hvordan livet ville forme sig for os andre, hvis der blev gjort den forandring for vort vedkommende. Måske materialhandlerne hidtil har haft en fuldstændig præferencestilling i forhold til slagtere og høkere — det skal jeg ikke udtale mig om, jeg tror det for øvrigt ikke — men jeg er ganske sikker på, at den foreslåede udformning af loven og den gamle udformning står i fuldstændig omvendt forhold; det ligger i selve ordene og selve måden. At det ikke giver væsentligt udslag for dem, er noget andet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Mærk: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indeværende møde lade foretage valg af det udvalg, som det nu blev besluttet at nedsætte.

Man gik altså til:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov om apotekervæsenet.

Valgt blev: *Mørk, Kaj Andresen, Ditlevsen, Johs. E. Larsen, K. Axel Nielsen, Viola Nørlov, Axel Ivan Pedersen, Helge Larsen, Sandau, Marius Buhl, Niels Eriksen, Gideon, Ejner Kristensen, Anker Lau, Poul Claussen, Anna Barfoed og Niels Ravn.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Det er meddelt mig, at *Carl P. Jensen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til folketingsbeslutning om rigsretstiltale mod fhv. minister Johannes Kjærboel. Til at indtræde i det nævnte ud-

valg i stedet for *Carl P. Jensen* har vedkommende gruppe udpeget *Peter Nielsen*, som herefter er valgt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 11. december, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i lov om menighedsråd.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende arbejdsanstalter m. v.).

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om sygehushvæsenet. (Vedrørende behandlingsinstitutioner for alkoholskadede).

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om krigsulykkesforsikringsrente til enker efter visse fiskere.

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om forlængelse af lov om valutaforhold m. v. [Forlængelse til udgangen af februar 1960].

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer af lov om ungdomsundervisning m. v.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om ungdomsundervisning m. v. [af Justesen m. fl.].

[Formanden.]

10) Første behandling af:

Forslag til lov om erhvervsmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere.

11) Første behandling af:

Forslag til lov om beskæftigelse og uddannelse af unge.

12) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Om bortfald af understøttelsesret i visse tilfælde for unge arbejdsløse).

Mødet hævet kl. 16²⁸.

32. møde.

Fredag den 11. december kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om sparekasser har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

Valgt blev: *Bladt, Ditlevsen, Lund Jensen, Evald Kristensen, Th. Mikkelsen, Carl Petersen, Chr. Thomsen, Kirkegaard, Kristian Kristensen, Niels Eriksen, Søren Andersen, Ejnar Hansen, Peter Larsen, Sønderup, Thestrup, Clausen (Olufskjær) og H. C. Toft.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov om menighedsråd.

Valgt blev: *Lysholt Hansen, Bladt, Hougaard, Th. Mikkelsen, K. Axel Nielsen, Peter Nielsen, Sofie Pedersen, Helge Larsen, Gøting, Vagn Bro, Marius Buhl, Damsgaard, Kr. Juul, Sønderup, Gottschalck-Hansen, Baagø og Jacob Pedersen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende arbejdsanstalter m. v.).

Valgt blev: *Francke, Hjortnæs, Evald Kristensen, Axel Ivan Pedersen, P. A. Rasmussen, Edel Saunte, Søgaard, Kirsten Gloerfelt-Tarp, Sandau, Foged, Alfred Bøgh, N. Chr. Christensen, Søren Jensen, Paabøl, Asger Jensen, Anna Barfoed og Egon Lauritzen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om sygehusvæsenet. (Vedrørende behandlingsinstitutioner for alkoholskadede).

Valgt blev: *Francke, Ditlevsen, Hjortnæs, Ove Hansen, Johs. E. Larsen, Mørk, Edel Saunte, Kirsten Gloerfelt-Tarp, Ayoë Herbol, Heilesen, Søren Andersen, Vagn Bro, Holmberg, Thisted Knudsen, Ellen Strange Petersen, Gottschalck-Hansen og Asger Jensen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om krigsulykkesforsikringsrente til enker efter visse fiskere.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 1435).